

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa S. Spółki Akcyjnej
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i nałożenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 7 lipca 2011 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od postanowienia Sądu
Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 23 listopada 2010 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 23 listopada 2010 r. oddalił zażalenie wniesione przez S. S.A. od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 lipca 2010 r., odrzucającego odwołanie powodowej Spółki od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Ubezpieczony wywiódł skargę kasacyjną od wymienionego postanowienia i opierając ją na podstawie naruszenia przepisów postępowania (art. Art. 479^{31a} k.p.c. oraz art. 130 k.p.c.), wniósł o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o

uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania wniosku o uzupełnienie braków formalnych.

W skardze kasacyjnej został zawarty wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparty na treści art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazujący na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, które sprowadzało się do pytania, „czy zastosowanie się przez stronę w sprawie gospodarczej do wezwania sądu do usunięcia braków formalnych pisma, którego treść w drodze wykładni strona może interpretować w taki sposób, w jaki zarządzenie to wykonała, a którego treść pozostaje w sprzeczności z przepisami postępowania, może powodować negatywne konsekwencje procesowe dla tej strony, a w szczególności być podstawą do odrzucenia pisma?”

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Jeśli więc wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, poprzez odwołanie się do art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jak w rozpoznawanej sprawie, wskazuje

na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to w uzasadnieniu winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNP 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia podanych wyżej kryteriów. Przede wszystkim dlatego, że wskazane jako

przesłanka przedsądu pytanie nazwane przez skarżącego zagadnieniem prawnym nie zostało sformułowane w sposób ogólny i abstrakcyjny, ale tak, iż w gruncie rzeczy odpowiedź na nie musiałaby sprowadzać się do subsumcji i rozstrzygnięcia o zasadności podstaw kasacyjnych. Zawiera ono bowiem z góry przyjętą tezę, że skierowane do skarżącego wezwanie sądu „pozostaje w sprzeczności z przepisami postępowanie” oraz że jego treść może być interpretowana przez stronę, a następnie wykonana zgodnie z tą interpretacją. Sprowadza się więc w istocie do zanegowania ustaleń dokonanych w tym zakresie przez sąd drugiej instancji. Tymczasem na tym etapie postępowania (przesąd) podstawy kasacyjne nie podlegają jeszcze badaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Natomiast podstawy kasacyjne stanowią odrębny od przesłanek przedsądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić przesłanek przedsądu. Innymi słowy podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Za przyjęciem skargi kasacyjnej powoda nie może przemawiać również to, że dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego nie odnosiło się wprost do kwestii związanych z wezwaniem do usunięcia braków formalnych odwołań w sprawach gospodarczych, skoro Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w przedmiocie stosowania art. 130 k.p.c. w innych rodzajach spraw cywilnych w rozumieniu art. 1 k.p.c., czego przykładem mogą być z między innymi orzeczenia powoływane w skardze kasacyjnej. Nie istnieje natomiast potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5). Potrzebę wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w odniesieniu do

sformułowanego przez siebie zagadnienia prawnego skarżący uzasadnił zaś wyłącznie nie znajdującym oparcia w stanowisku sądu drugiej instancji twierdzeniem, jakoby sąd ten uznał, że „w sprawach gospodarczych strony obowiązuje szczególna forma staranności i wręcz znajomość prawa ...”. Wbrew temu twierdzeniu Sąd Apelacyjny uznał bowiem jedynie, że prowadzący działalność gospodarczą członkowie zarządu Spółki – jako profesjonalści powinni wiedzieć, że „nie mają uprawnienia do poświadczania dokumentów urzędowych”, czego z całą pewnością nie można utożsamiać ze stawianiem stronom w sprawach gospodarczych wymogu „szczególnej formy staranności i wręcz znajomości prawa”.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.